

Maaeluga arvestamise meetodite (ik rural proofing) rakendamise võrdlevuuring Hispaanias, Bulgaarias, Iirimaa ja Eestis

Anne Põder, Taavi Kiisk, Eesti Maaülikool

Projekt: Rural Proofing. Cooperation for better sparsely populated rural, coastal and mountain focused governance (Coop4RURALGov)

**Interreg
Europe**

Co-funded by
the European Union

Coop4RURALGov

Eesti Maaülikool
Estonian University of Life Sciences

www.emu.ee

Eesmärk

Maaeluga arvestamise meetodite rakendamise võrdlusuuring

- Ülevaade maaeluga arvestamise lähenemistest
- Nelja riigi võrdlus:
 - Küsitlusuuring
 - Fookusgrupid – Eestis 20. mai

Eesti Maaülikool
Estonian University of Life Sciences

www.emu.ee

Küsitluse fookus

Uurimisküsimused

- Millised on sidusrühmade kogemused poliitikaotsuste mõju hindamisel, sh milline on kokkupuude maaeluga arvestamisega (*ruralproofing*)
- Mis on positiivsed ja negatiivsed näiteid poliitikatest
- Kuidas poliitikate, programmide, strateegiate ja otsuste kavandamisel ja rakendamisel paremini arvestada maapiirkondade vajadustega.

Küsitluse fookus (2)

Definitsioon

Maaeluga arvestamine (ingl *rural proofing*) kui poliitika väljatöötamise ja rakendamise protsess, mille käigus hindavad poliitikakujundajad süstemaatiliselt, kas poliitikaotsustel on maapiirkondadele märkimisväärselt erinev mõju võrreldes linnapiirkondadega ning kuidas kohandada poliitikat nii, et see vastaks paremini maapiirkondade vajadustele.

Sihtrühmad

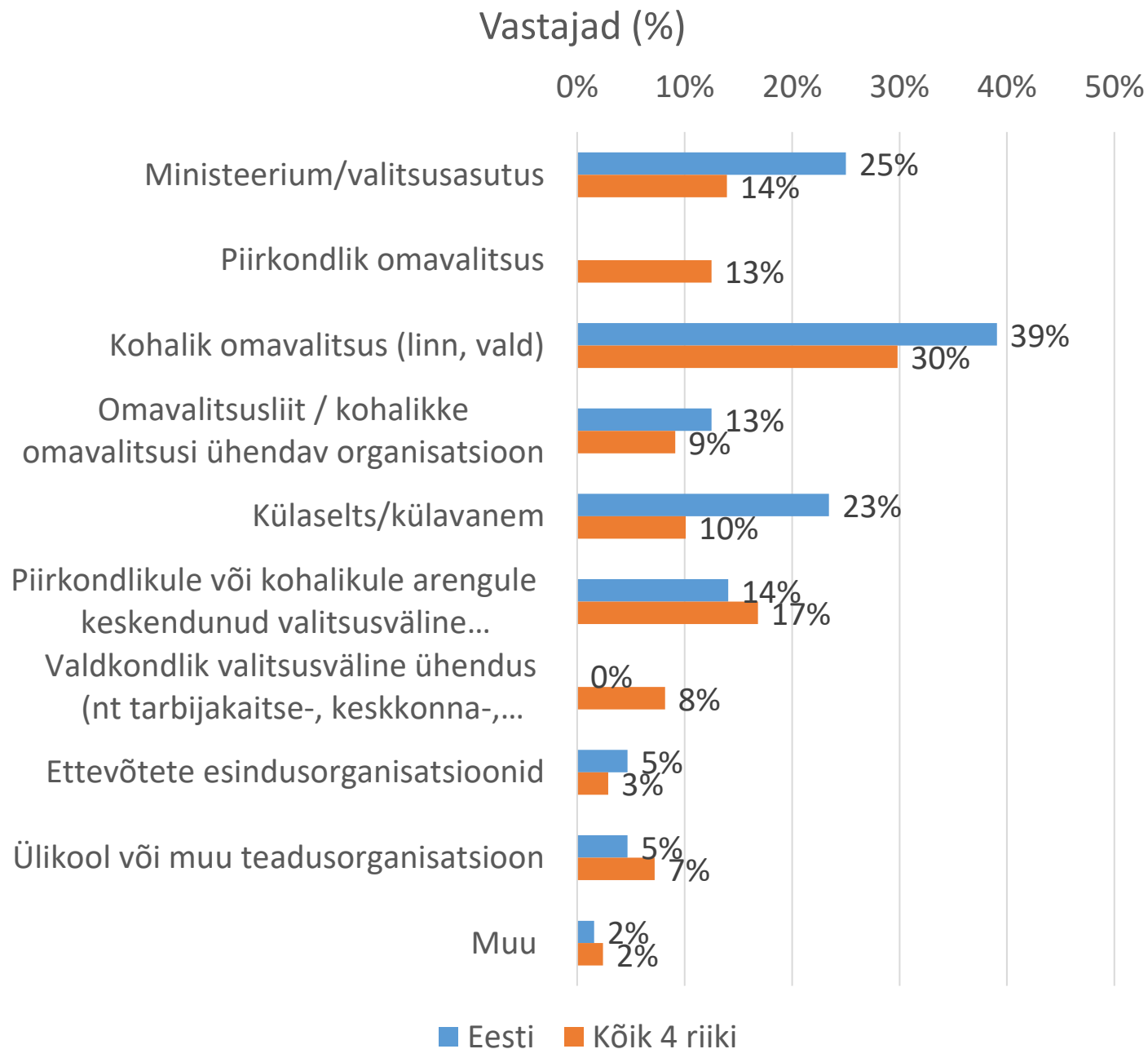
Sidusrühmad, kes osalevad maaelu- ja regionaalpoliitika otsuste, programmide, strateegiat (sh ka kohalike) väljatöötamises ja rakendamises ja otsuste mõju hindamises või keda on kaasatud avalikesse aruteludesse:

- Ministeeriumite/valitsusasutuste esindajad
- KOV-de ja omavalitsusliitude esindajad
- Külavanemad
- Valitsusvälised ühendused
- Ettevõtjate esindusorganisatsioonid
- Ülikoolide esindajad

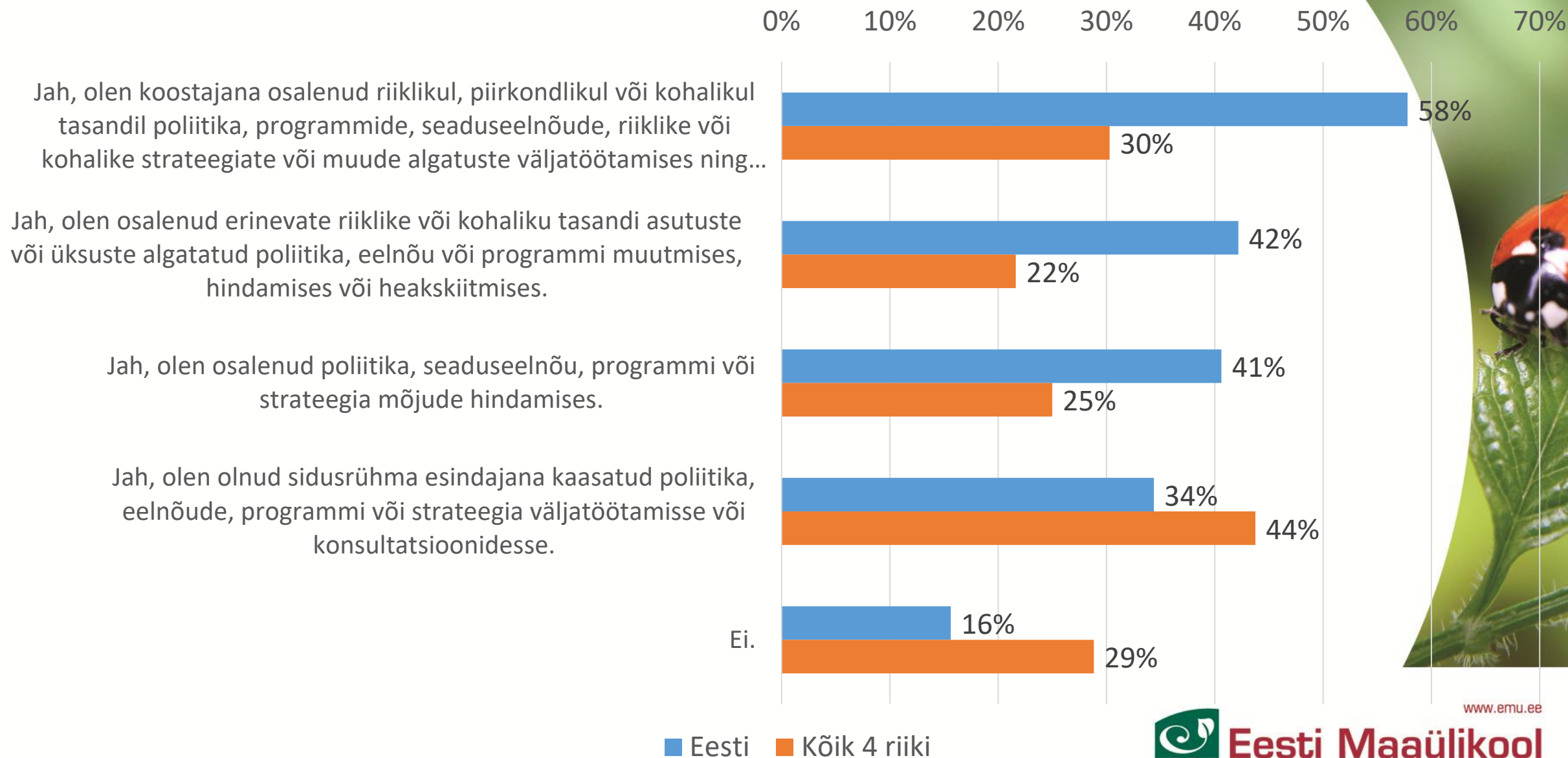

Küsitluse korraldus

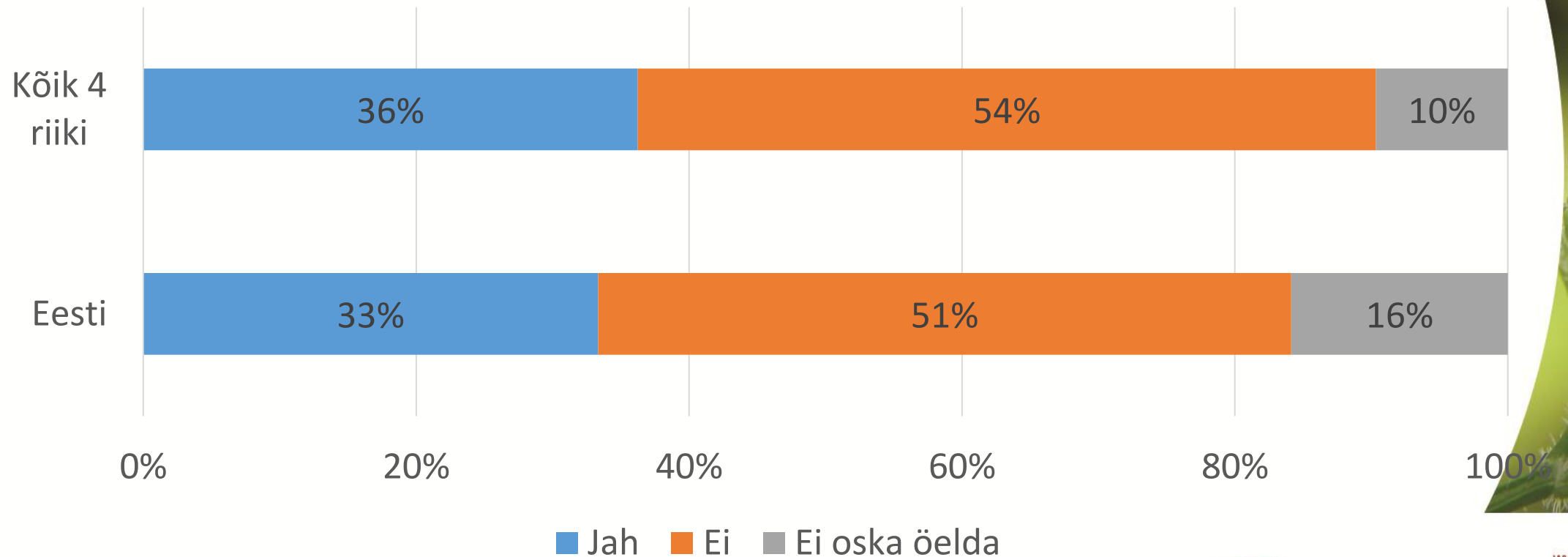
- Veebruar- aprill 2024 küsitlus Eestis, Bulgaarias, Hispaanias, Iirimaa
- Vastajate arvud:
 - Eesti 64
 - Bulgaaria 67
 - Hispaania 40
 - Iirimaa 37
 - Kokku 208**

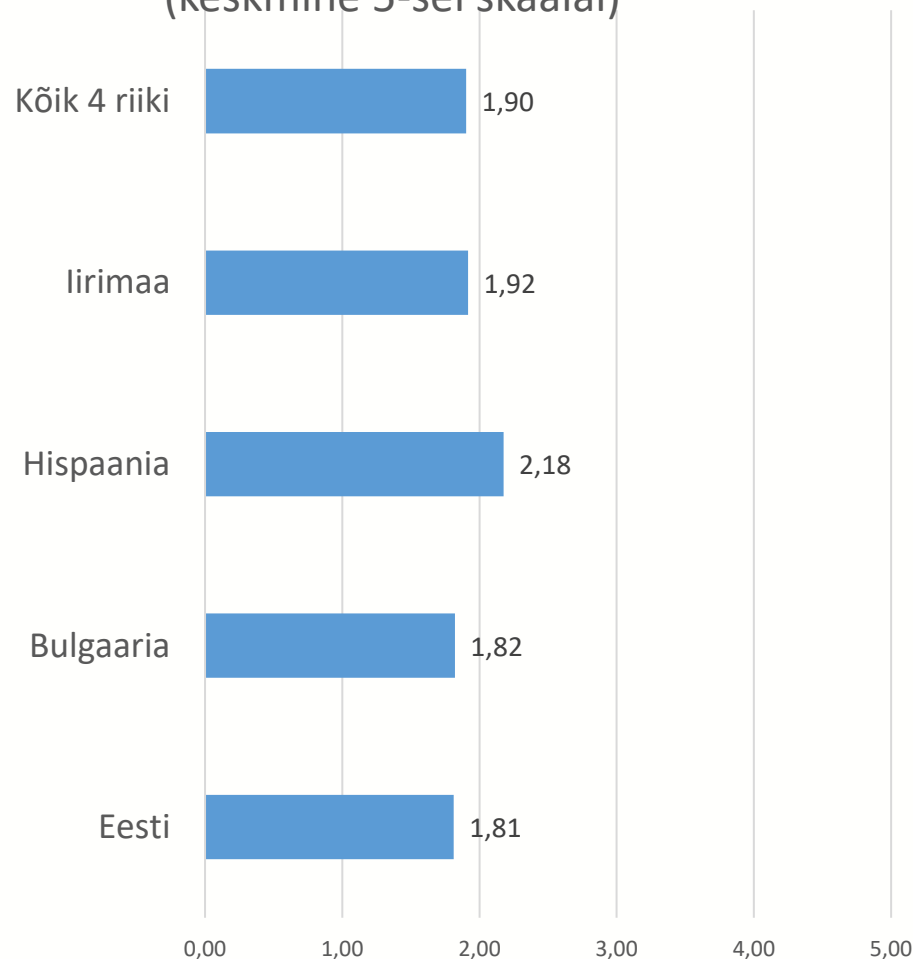
Vastajate kogemus poliitikate, programmide väljatöötamises (% vastanutest)

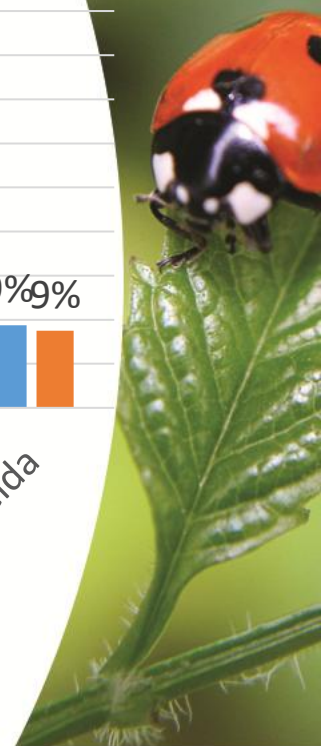
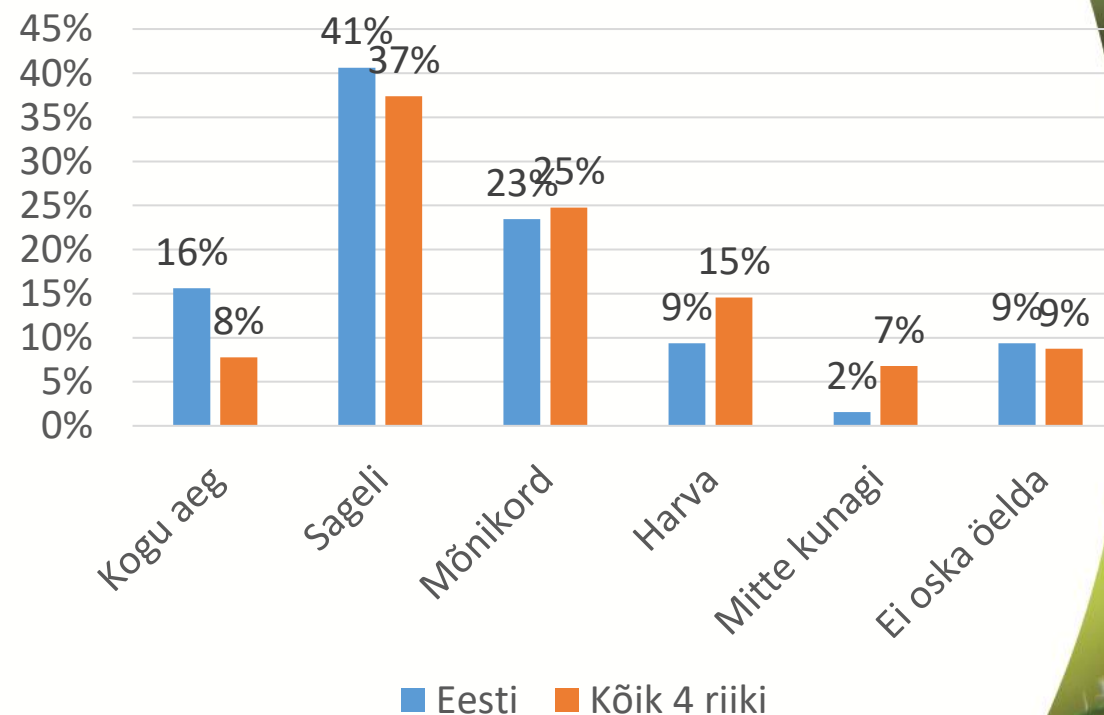
Osalus poliitika, programmi või strateegia puhul konkreetsetelt
regionaalarengule või maapiirkondade arengule avalduvate mõjude
hindamises

Kui hästi praeguses poliitikakujundamise ja kavandamise protsessis arvestatakse maaelu ja maapiirkondade vajadustega? (keskmine 5-sel skaalal)

Kui sageli on kokku puutunud riikliku, piirkondliku või kohaliku tasandi poliitika või programmidega, milles ei ole arvesse võetud maapiirkondade olusid ja vajadusi

Eesti vastajate näited poliitikatest ja programmidest, milles ei ole arvesse võetud maapiirkondade olusid ja vajadusi

Maksud

- Automaks
- Reklaamimaks (kohalikul tasandil; ebaproportsionaalselt suur)
- Turismimaksu puudumine

Transport

- Kohalike teede renoveerimine ja ehitamine
- Riiklik teehoiukava
- Ühistransporti puudutavad probleemid (graafikud, kättesaadavus, teenuse kadumine)
- Kergliiklusteede rajamine ja rahastamine
- Raudtee puudumine, Haapsalu raudtee rahastuse äravõtmine, kuigi eeltööd on tehtud

Side

- Kiire internetiühenduse kättesaadavus ja arenduse fookus valedel aladel

Energiapoliitika

- Energiapoliitika ja energiatõhususe toetusmeetmed (sh eramute renoveerimine)
- Kaevandused ja tuuleparkide rajamine (maapiirkondade huvide arvelt)

Avalikud teenused

- Koolivõrgu ümberkorraldused ja väikekoolide sulgemine
- Sotsiaal- ja hoolekandeteenused (sh hoolekande reform)
- Riigiasutuste viimine maalt ära (sh maavalitsuste kaotamine, Ühistranspordikeskused)
- Avalike teenuste kadumine kohapeal ja e-teenustest muutmisel kättesaadavusprobleemid
- Avalike teenuste osutamine kogukondlike teenustena või vabatahtlike algatustena

Eesti vastajate näited poliitikatest ja programmidest, milles ei ole arvesse võetud maapiirkondade olusid ja vajadusi (2)

Regionaalpoliitika ja halduskorraldus

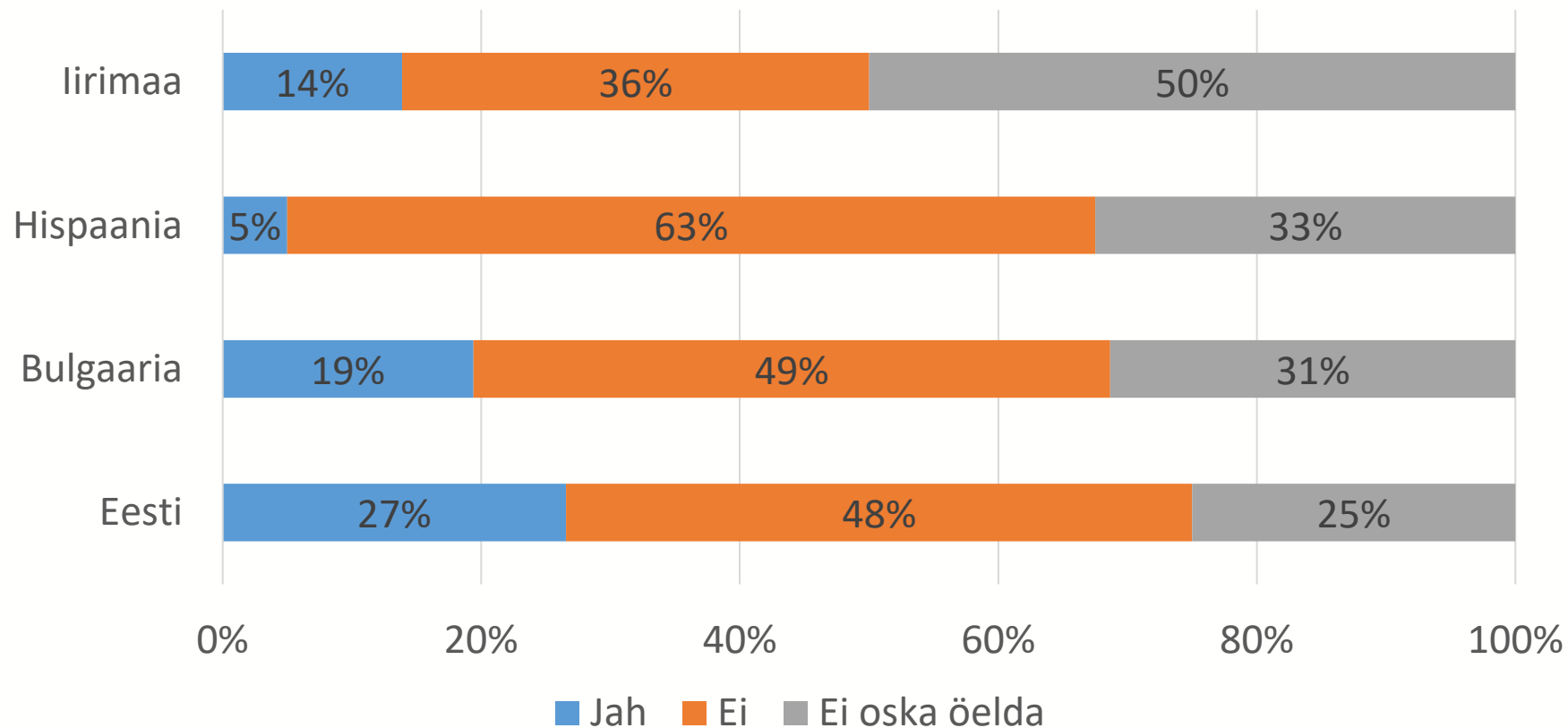
- KOV reform ja haldusvõimekus
- KOV-i olukorrast tulenevalt erisuste puudumine
- Regionaalarengu piirkondlike toetusprogrammide ebaõiglane ülesehitus
- KOV-idel vahendite puudumine oma ülesannete täitmiseks
- LEADER tegevuspiirkondade jaotus
- Mõjuanalüüside puudumine

Ettevõtlus- ja toetusmeetmed

- KredExi ja muude toetuste disain (nt korterelamute renoveerimine, eramute toetused)- ei jõudnud tegelike vajajateni
- Ettevõtlustoetuste ebavõrdne kättesaadavus väiksemates piirkondades
- Liigne bürokraatia erinevates valdkondades (loomapidamine, taimekasvatus, toitlustus, elamuehitus)

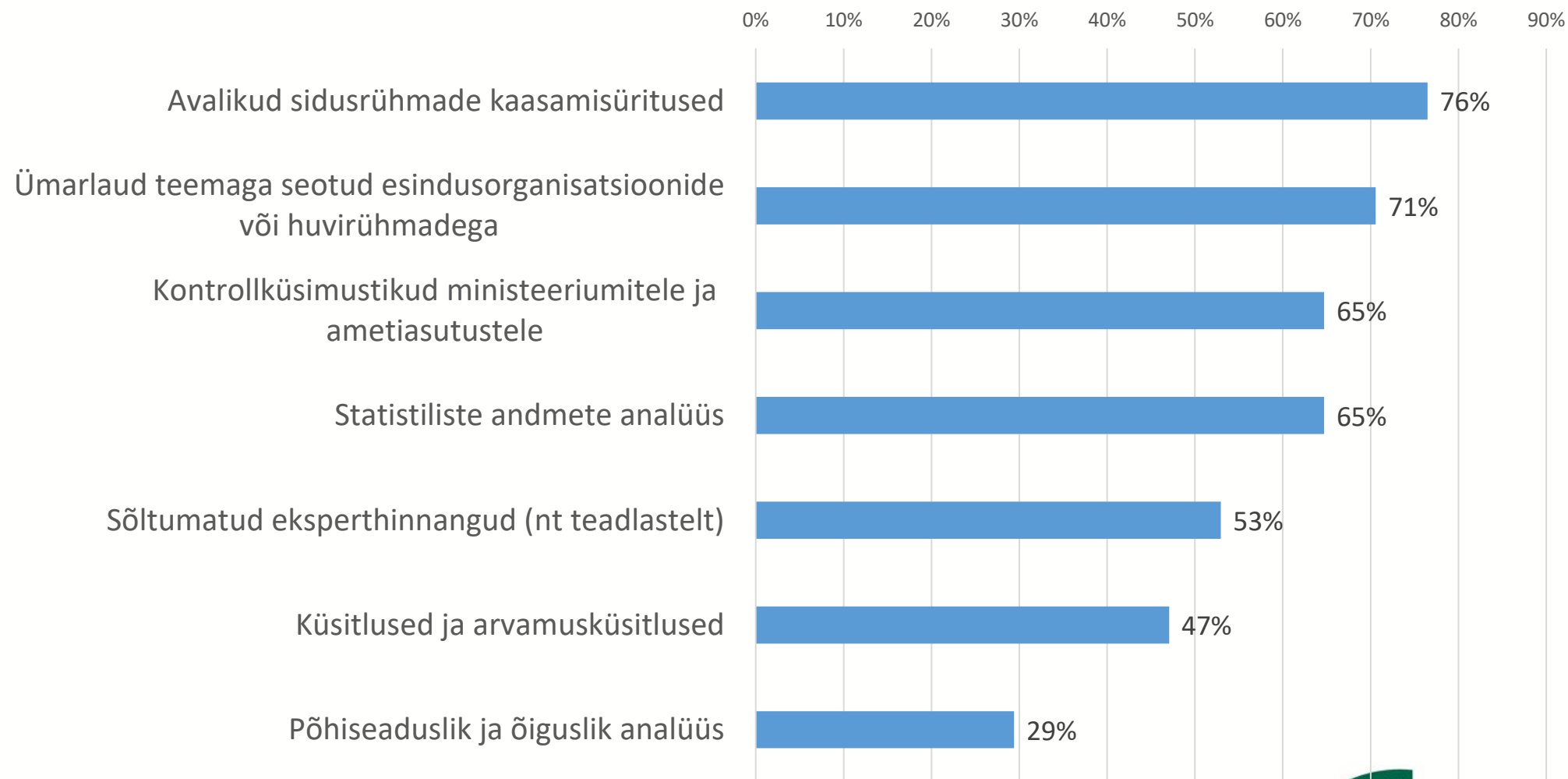
Kas teie teada hinnatakse teie riigis poliitikaotsuste,
eelnõude või programmide jms mõju maapiirkondadele?

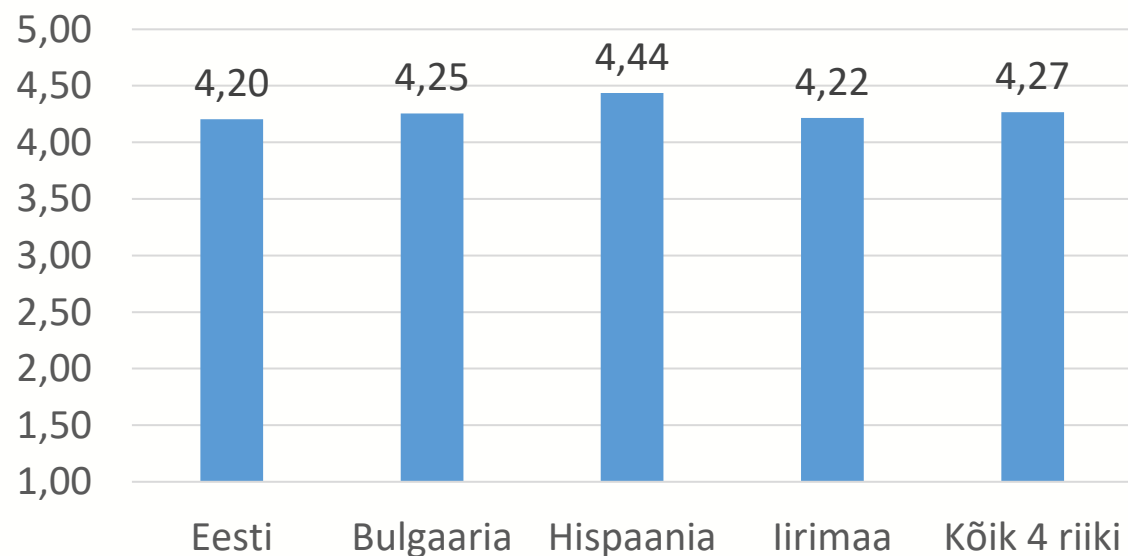
Eesti Maaülikool
Estonian University of Life Sciences

www.emu.ee

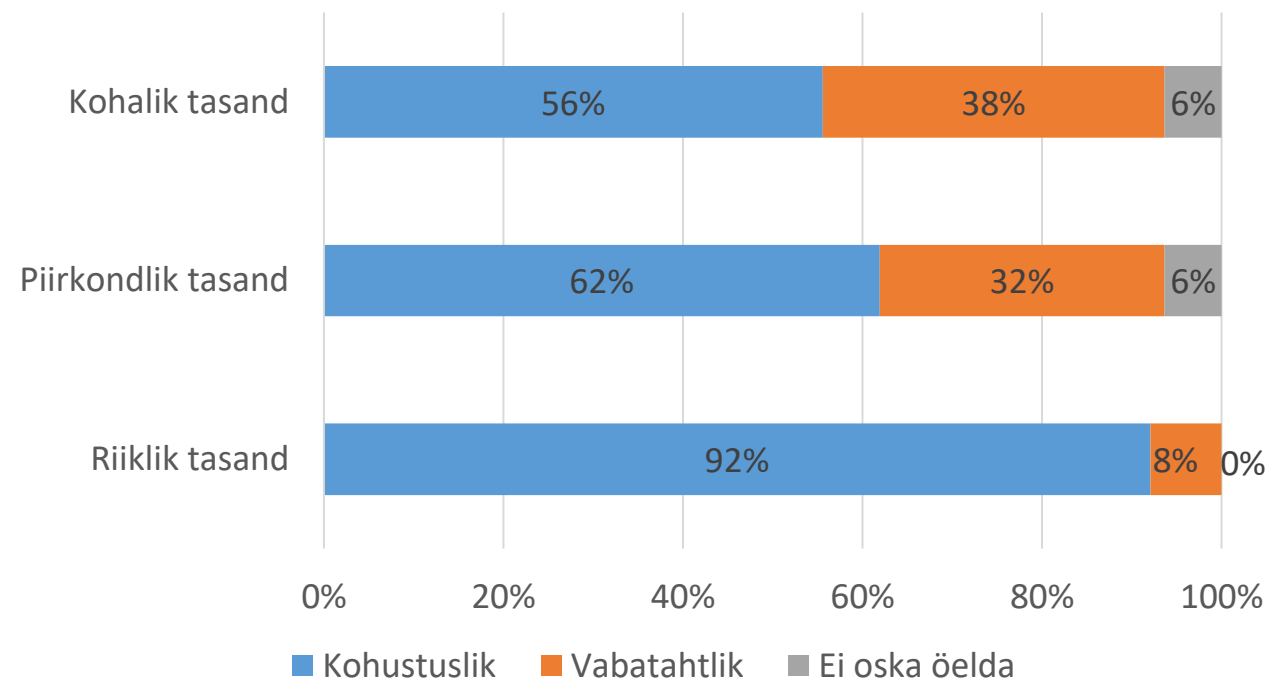
**Milliseid meetodeid on poliitikaotsuste, eelnõude või programmide jms
maapiirkondadele avalduva mõju hindamisel kasutatud? (Eesti, %
vastajates, kellel on olnud kokkupuude)**

Kas poliitike, eelnõude ja programmide
maapiirkondadele avalduva mõju
hindamine peaks olema kohustuslik? (5-sel
skaalal)

Millistel tasanditel tuleks rakendada maapiirkondadele
avalduva mõju hindamist (Eesti)

Mis on väljakutsed maapiirkondadele avalduva mõju hindamine integreerimisele poliitikakujunduse ja poliitikaotsuste rakendamise protsessi? (Eesti, keskmine 5-sel skaala)

